

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 18 kwietnia 2024 r.

ZP-NKWR.431.4.1.2024.JS

Pani
Dorota Pawnuk
Burmistrz Miasta i Gminy
Strzelin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 25 i 26 stycznia 2024 r., na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 424), zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „ustawą”, kontrolerzy Jacek Sujka inspektor wojewódzki i Honorata Borowiec starszy inspektor wojewódzki z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę kompleksową Urzędu Miasta i Gminy Strzelin w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 19 grudnia 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem kontroli na I półrocze 2024 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 22 czerwca 2023 r. do dnia 25 stycznia 2024 r. funkcję Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Strzelinie, zwanego dalej „Zespołem” lub „ZI”, pełniła Pani Magdalena Madejczyk – Majda. Obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu zapewniał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelinie, zwany w dalszej części wystąpienia „Ośrodkiem”, natomiast osobą odpowiedzialną za wykonywanie zadań z zakresu przedmiotowej kontroli był Burmistrz Miasta i Gminy Strzelin.

W zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, której przyczyną jest nieprzestrzeganie przepisów prawa tj. ustawy oraz procedury „Niebieskie Karty”, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870), zwanym dalej „rozporządzeniem”. Uzasadnieniem oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny oraz protokół kontroli podpisany w dniu 15 marca 2024 r. przez Burmistrza Miasta i Gminy Strzelin. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Przeprowadzone przez organ kontrolny działania oraz zgromadzona w aktach kontroli dokumentacja potwierdziła, że Rada Miejska w Strzelinie w dniu 21 grudnia 2021 r. podjęła uchwałę nr XL/544/21 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Strzelin na lata 2022 - 2026. W ww. strategii uwzględniono zjawisko przemocy domowej.

Art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej. W okresie objętym kontrolą dokumentem obowiązującym w tym zakresie był Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 dla Miasta i Gminy Strzelin zwany dalej „Programem”, przyjęty uchwałą nr XXIX/375/20 Rady Miejskiej w Strzelinie w dniu 22 grudnia 2020 r. Zadania wskazane w ww. dokumencie w kontrolowanym okresie były realizowane. W Gminie Strzelin na dzień kontroli nie opracowano i nie realizowano gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w oparciu o aktualne przepisy ustawy oraz zgodnego z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 (przyjętym uchwałą Rady Ministrów Nr 205 z dnia 9 listopada 2023 r.).

Obowiązek gminy w zakresie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego w drodze uchwały Rady Miejskiej Strzelina został zrealizowany. W okresie objętym kontrolą w gminie Strzelin obowiązywała uchwała Nr X/124/19 z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie zmiany uchwały Nr VII/48/11 Rady Miejskiej Strzelina z dnia 29 marca 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania (ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 4 lipca 2019 r. pod numerem 4183). W dniu 27 czerwca 2023 r. podjęto uchwałę Nr LXIII/803/23 w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Uchwała została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 czerwca 2023 r. pod numerem 3970.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Strzelin funkcjonował Zespół Interdyscyplinarny powołany przez Burmistrza Miasta i Gminy Strzelin zarządzeniem Nr 211/2019 z dnia 12 lipca 2019 r. w którego składzie było 15 osób, przedstawicieli podmiotów o których mowa w art. 9a ust. 3 i ust. 4 ustawy. Skład Zespołu był sześciokrotnie zmieniany. Zarządzeniem Nr 142/2023 z dnia 13 lipca 2023 r. Burmistrz Miasta i Gminy Strzelin powołał w oparciu o zawarte porozumienia nowy Zespół Interdyscyplinarny składający się z 14 osób. Skład Zespołu

zmieniono zarządzeniem Burmistrz Miasta i Gminy Strzelin Nr 232/2023 z dnia 7 grudnia 2023 r. w ten sposób, iż po zmianie tworzyli go przedstawiciele: Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dalej zwanej „GKRPA”, pomocy społecznej, oświaty, sądu (kurator), Policji, ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowej. Na dzień kontroli Zespół stanowili przedstawiciele podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 pkt 1 – 6 oraz ust. 4 ustawy. Członkowie Zespołu zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy złożyli oświadczenia o zachowaniu poufności danych i informacji uzyskiwanych w trakcie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Wskazuje się, aby w składanych oświadczeniach, oprócz podpisu osób znajdowały się również czytelne dane osobowe osób składających oświadczenie tj. imię, nazwisko, nazwa i adres reprezentowanej instytucji. Na pierwszym posiedzeniu Zespołu w dniu 1 sierpnia 2023 r. uchwałą nr ZI/1/2023 przyjęto Regulamin Zespołu Interdyscyplinarnego oraz uchwałą nr ZI/2/2023 dokonano wyboru przewodniczącego Zespołu i jego zastępcy.

W okresie objętym kontrolą odbyły się 4 posiedzenia ZI. Z każdego posiedzenia sporządzono protokół oraz listę obecności. Na podstawie przedłożonych protokołów oraz wyjaśnień przewodniczącego ZI stwierdzono, że Zespół nie opracował projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, o którym mowa w art. 9b ust. 2 pkt 4 ustawy. Na podstawie list obecności stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą członkowie Zespołu regularnie uczestniczyli w posiedzeniach. Odnotowano tylko pojedyncze, usprawiedliwione nieobecności.

W zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty” stwierdzono, że w jednej z badanych procedur „NK” nie odnotowano informacji dotyczącej osoby zgłaszającej stosowanie przemocy. Zasadnym jest, aby podmiot wszczynający procedurę „Niebieskie Karty” w obecności osoby, co do której istniało podejrzenie, że była dotknięta przemocą domową, każdorazowo odnotowywał ten fakt w formularzu „Niebieskie Karty – A”. Dodatkowo w toku kontroli stwierdzono, że w jednej z badanych spraw w przypadku wszczęcia procedury „NK” pod nieobecność osoby stosującej przemoc nie odnotowano faktu zawiadomienia tej osoby. Wskazane jest, aby w sytuacji wszczęcia procedury „NK” pod nieobecność osoby stosującej przemoc, po uprzednim zawiadomieniu jej, każdorazowo odnotowywano ten fakt. Ponadto stwierdzono nieprawidłowości dotyczące: braku terminowego przekazywania formularza „Niebieska Karta - A” przez przedstawicieli podmiotu wszczynającego procedurę (Policja), do Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie do 5 dni (w dwóch badanych procedurach), co było niezgodne z § 7 ust. 1 rozporządzenia, niezapraszania osób doznających przemocy domowej na posiedzenia grup diagnostyczno – pomocowych oraz braku wypełnienia formularza

„Niebieska Karta – C” w ich obecności (w trzech badanych procedurach), czym naruszono normę § 11 ust. 1 rozporządzenia oraz niewzywania osób stosujących przemoc domową na posiedzenia grup diagnostyczno – pomocowych oraz braku wypełnienia formularza „Niebieska Karta – D” w ich obecności (w pięciu badanych sprawach), co było niezgodne § 12 ust. 1 rozporządzenia.

Odnosząc się do art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy, gmina zobowiązana była do prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą. Przeprowadzona kontrola wykazała, że w gminie Strzelin realizowano to zadanie w formie pomocy psychologicznej, prawnej, terapeutycznej i socjalnej oraz zajęć podnoszących kompetencje rodzicielskie.

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w Strzelinie złożył do akt kontroli oświadczenie, że Gmina Strzelin w ramach realizacji zadania, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy, w 2023 r. ze względu na zawarte porozumienie, kierowała osoby dotknięte przemocą domową i wymagające schronienia do Ośrodka Interwencji Kryzysowej „Nadzieja” w Bardzie Śląskim. Ponadto we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie, kierowano osoby dotknięte przemocą domową i wymagające schronienia, do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia „Akson” we Wrocławiu na mocy zawartego porozumienia. W tym celu opracowano procedurę dotyczącą pomocy osobom dotkniętym przemocą domową w ustaleniu możliwości pobytu oraz sposobie dowiezienia do ww. jednostek.

W związku z powyższym, w celu sprawnej realizacji obowiązku zapewnienia potrzebującym miejsc w ośrodkach wsparcia, jak również w sytuacji zagrażającej życiu i zdrowiu najważniejsze jest zapewnienie bezpieczeństwa osobie lub rodzinie doświadczającej przemocy. W ocenie organu nadzoru istotnym jest, aby samorząd gminy brał zawsze pod uwagę, by tymczasowe miejsce zamieszkania wynikające z udzielonego schronienia, nie dezorganizowało dotychczasowego życia osoby/rodziny i pozwalało na normalne jej funkcjonowanie, tzn. znajdowało się na terenie gminy lub w bezpośrednim jej sąsiedztwie, a osoby tam przebywające mogły bez przeszkód realizować obowiązki zawodowe czy szkolne. Propozycja zamieszkania w znacznej odległości od dotychczasowego miejsca może spowodować rezygnację osoby doznającej przemocy z tej formy pomocy.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej Urzędu Miasta i Gminy Strzelin w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej stwierdzono nieprawidłowości:

- 1) Nie opracowano i nie realizowano gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.
- 2) Zespół Interdyscyplinarny nie realizował wszystkich zadań ustawowych.
- 3) Formularz „Niebieska Karta – A” nie był terminowo przekazany przez przedstawiciela podmiotu wszczynającego procedurę do Zespołu Interdyscyplinarnego.
- 4) Na spotkania grup diagnostyczno - pomocowych nie zapraszano osób, co do których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą i tym samym na posiedzeniu nie wypełniano formularza „Niebieska Karta – C” w obecności wymaganej osoby.
- 5) Na spotkania grup diagnostyczno - pomocowych nie wzywano osób, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc i tym samym na posiedzeniu nie wypełniano formularza „Niebieska Karta – D” w obecności wymaganej osoby.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości, wydaje się zalecenia pokontrolne:

- 1) Opracować i realizować gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Podstawa prawna: art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424).

Termin realizacji: niezwłocznie.

- 2) Opracować w ramach realizacji zadań przez Zespół Interdyscyplinarny projekt gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Podstawa prawna: art. 9b ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424).

Termin realizacji: niezwłocznie.

- 3) Zobowiązać przedstawicieli podmiotów wszczynających procedurę do terminowego przekazywania do Zespołu Interdyscyplinarnego formularza „Niebieska Karta - A”.

Podstawa prawna: § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

Termin realizacji: na bieżąco.

- 4) Zapraszać osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową na spotkanie grupy diagnostyczno - pomocowej oraz wypełniać w jej obecności, podczas posiedzenia, formularz „Niebieska Karta – C”.

Podstawa prawna: § 11 ust. 1 rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870),

Termin realizacji: na bieżąco.

5) Wzywać osobę, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domową na spotkanie grupy diagnostyczno - pomocowej oraz wypełniać w jej obecności, podczas posiedzenia, formularz „Niebieska Karta - D”.

Podstawa prawna: § 12 ust. 1 rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870),

Termin realizacji: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1165) jednostka podlegająca kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych, uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, **w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma**, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń, uwag i wniosków lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

.....
Ewa Gierlach
(kierownik jednostki kontrolującej)
Zastępca Dyrektora
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej